

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο Ἀθήνα, 20 Ἰουνίου 1920

ΑΡΙΘ. 689

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ: Δὸν Κιχῶτης.
ΦΩΤΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Πρὸς τοὺς δασκάλους.
ΛΥΣΧ. ΣΤΕΪΝΜΕΤΣ: Πλάϊ στὴν ἀγάπη.
Μ. ΑΒΔΙΧΘΣ: Στίχοι τοῦ πειρασμοῦ.
ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΗΣ: Μακρὰ ἀπ' τὸν κόσμον.
(Συνέχεια.)
ΜΙΧ. ΘΕΡΒΑΝΤΗΣ - Κ. ΚΗΡΘΗΙΟΣ: Ὁ Δὸν Κι-
χῶτης (συνέχεια).
Ο "ΝΟΥΜΑΣ": Φαινόμενα καὶ πράγματα.

ΣΟΦΙΑ ΛΕΥΚΟΠΟΥΛΟΥ: Τὸ λουλούδι.
Κ. Π. ΜΕΡΙΝΗΣ: Λαογραφικά. — Ἡ ὁρμηγοκου-
λούρα.
ΚΛΗΣ. ΠΑΛΛΗΣ: Ἡ παράσταση τοῦ «Ψυχασάββατου».
Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ: Ὁρθογραφικά.
ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ: Τὸ θέατρο τοῦ
Ἑλλήν. Ὁδείου. — Γιά τὸ ζήτημα. — Ζέ-
τη φιλολογία. — Ἡ Κοινὴ γνώμη. — Πε-
ριοδικά. — Χωρὶς γραμματόσημο.

ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ

Ἀτσάλινος καὶ σοβαρὸς ἅπάνω στ' ἄχαμνό του
τὸ ἄλγο τοῦ Θερβαντὲς ὁ ἥρωας περνάει,
καὶ πίσω του, στὸ στωϊκὸ γαϊδούρι του καθάλλα,
ὁ ἱπποκόμος τὸν ὁ χοντρὸς ἀγάλια ἀκολουθεῖ.

Αἰῶνες πού ξεκίνησε κ' αἰῶνες πού διαβαίνει,
μέ σφραγισμένα ἐπίσημα, ἐρμητικὰ τὰ χεῖλια,
καὶ μέ τὰ μάτια ἐκστατικὰ, τὸ χέρι στὸ κοντάρι,
πηγαίνοντας στὰ γαλὰνὰ τῆς Χίμαιρας βασιλεία.

Στὸ πέραςμα τ' ἀτσάλινου τρυ σκιάχτρου ἀπὸ τὶς στράτες
τοῦ κόσμου, τὶς πολύβοες, οἱ ἄνθρωποι γυρνᾶνε,
τὸν δείχνει ὁ ἓνας τ' ἄλλουνοῦ κ' εἰρωνικὰ γελᾶνε...

Ὡ ποιητὴ! στὸ διάβα σου παρόμοια οἱ κοινοὶ
ἄνθρωποι χασκαρίζουνε. Ἄσε τοὺς νὰ γελᾶνε!
οἱ Δὸν Κιχῶτες πᾶν μπροστὰ — κ' οἱ Σάντισοι ἀκολουθεῖνε.

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ

Ο ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Φεύγοντας ὁ κ. Φώτης Φωτιάδης τὴν περασμένη Τρίτη
γιὰ τὴν Πόλη, μᾶς ἔφισε γιὰ δῶρο ὀποχαιρετισμοῦ ἓνα
χειρόγραφο του, τὰ λόγια δηλ. πού εἶπε στὸ τραπέζι πού
δῶσανε τὴν προπερασμένη βδομάδα πρὸς τιμὴν του τὰ
προεδρεῖα τῶν δημοδιδασκαλικῶν σωματείων καὶ πού μᾶς
τὸ περιέγραψε στὸ περασμένο φύλλο (σελ. 381) ὁ Φιλήντας.

Ἀγαπητοὶ μου... θὰ ἤθελα νὰ πῶ συνάδερφοι!
Θὰ τὸ δεχτεῖτε; Γιατὶ θὰ μπορούσατε δέβαινα νὰ μοῦ
πεῖτε πὼς ἡ τιμὴ πού μοῦ κάνετε σήμερα μοῦ φτάνει.
ναί... καὶ μέ τὸ παραπάνω... τὸ ξαίρω... Τὰ δ-
νείρα πὺν κάνουμε ποθώντας τὸν ἄνθρωπον βίον ὅλον
καὶ ἀνθρωπινότερο, τὰ παίρνουμε τὶς πιότερες φορές
μαζί μᾶς ὀπτασίες.

Σπᾶνιο νὰ ζήσει κανεὶς νὰ τὰ δεῖ μᾶνοιχτά μάτια,
θεάματα. Καλότυχος νὰ τὸ ἀξιοθῶ. Καὶ ν' ἀξιοθῶ
ἀκόμη κ' ἐτούτῃ τῇ στιγμῇ τῆς υπέρτατης ἀνθρώπινης
ἐφτυχίας. Καταλαβαίνετε τώρα τὴν ἐπιθυμία μου νὰ
μὴ θεωρεῖτε καὶ ἐμένα ἕναν ἀπ' τοὺς δικούς σας, σὰ
μέλος ἐπίτιμο, νὰ ποῦμε, ἀφοῦ δὲν μπορῶ νὰ εἶμαι ἐ-
νεργό.

Μεγάλες οἱ ὥρες πού περνοῦμε. Ὁ διαλεχτὸς τοῦ
Γένους μας λυτρώνει κατὰ μυριάδες τοὺς ἀδερφοὺς
μας ἀπ' τὰ νύχια λογῆς ἐχθρῶν. Μὰ κατάλαβε σύγ-
καρρα πὼς μέ τὸ νᾶχει κανεὶς τὸ ἐλέφτερο νὰ περπα-
τεῖ στὰ πατρογονικά του χτήματα διὰ θὰ πεῖ πὼς ἐγι-
νε καὶ ἀληθινὰ λέφτερος ὁ ἴδιος. Κι' ἔτσι καταπάστι-
κε καὶ ἐτοῦτο δὲ τὸ ἔργο τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ λυτρω-
μοῦ. Μέγα ἔργον! Ὑπόδουλοι δὲν εἴμαστε οὔτε ὅλοι,

ούτε χιλιάδες χρόνια δλοι μαζί. Μά αιώνες τώρα δου-
λώνουμε γενιές παιδιών στον άπαισιο εκπαιδευτικό
ζυγό.

Ο άτρόμητος κατακτητής της πατρογονικής μας
κληρονομίας έβαλε κι' εδώ τó χέρι του. Στρατός του
έσεις. Έσεις θα λύσετε τά σκληρά δεσμά που ίδιοι
μας επί γενιές τώρα άσπλαχνα δένομε στα παιδιά.

Με ήρωισμό τόλμησε Έκείνος Ψ Μ' άκούραστο ή-
ρωισμό πρέπει να θυάλετε πέρα τó τόλμημα Έσεις !
Έχετε να νικήσετε έμποδία πολλά. Έχετε να νική-
σετε και τη δυσκολότερη νίκη, να νενώσετε τó
δάσκαλο, τόν ίδιο τόν έαφτό σας. Μέγας ό άθλος !
Μά, και τι άθλα σας περιμένουν !

Κοντέβει ή ώρα που θα γιορτάσουμε την έκατοχρο-
νιά του Μεγάλου Σηκωμού. Και νά, νέος ξεσπά ά-
γώνας, λυτρωτής της ψυχής τών νέων γενεών. Ση-
κωμός... μεγάλος, όσο Κείνος. Μεγάλος ό άγώνας
που θα άκολουθήσει και έχετε να τόν άγωνιστείτε
πρό πάντων Έσεις.

Τώρα τó Κράτος πρόλαβε, να πούμε, τó Έθνος.
Μοίρα καλή να θρεθεί επί κεφαλής του ό φωτεινός
νοός, ό ήρωικός χαρακτήρας, ό επιδέξιος στρατηγός,
να τολμήσει εκείνο που τó Έθνος έπρεπε από καιρό
να είχε ζητήσει, να είχε κατορθώσει. Μά οι ήρωες
δέν είναι από τά καθημερινά άποδοσίδια της γής.
Έχετε άκούσει έσεις για κανέναν Πρωθυπουργό, άς
είναι και για κανένα Έπουργό της Παιδείας, που να

τού είχε περάσει άπ' τó νού κάτι τέτιο ; Μά, νάχουμε
και καλό ρώτημα, είναι τάχα τά Έκπαιδευτικά από
τά έργα του Κράτους; Πόθεν; Που; Τό Κράτος εί-
ναι πάντα και πάντα μηχανή βαριονική, όκνη. Σπα-
ταλά καιρό και χρήμα, κι' ή άποδοσία του φτηνή. Τού
έχομε φορτώσει πάρα πολλά. πρέπει να τού άλαφρώ-
σουμε τó βάρος, για να καλοκάνει τά λίγα που θα τού
μένουν. Τό Κράτος είναι ή βία, ή άπαραίτητη κι' ά-
για βία, τó χέρι που έκτελεί... να έκτελεί εκείνα που
ό Νούς κι' ή καρδιά ή δική μας νοεί και θούλειται.

Γονείς και δασκάλοι μαζί έχουνε λοιπόν να μερι-
μούν άγρυπνοι για την Έκπαίδευση. Τού Έθνους ό-
λου χρέος νάνηψώσουν την κοινωνική θέση του λαΐ.
κού δασκάλου με χρήμα και με τιμή, να φέρει στην
άνωτατη περσιωπή τó σκολιό για την κατέξοχα έθνη-
κή δράση. Χρέος όλων όσοι έχουν παιδιά, πά να περ-
δων λογαριάζουν μέσ' στο Έθνος. Κι' είναι ταπει-
νωτικό να περιμένουμε από τó Κράτος τó χρέος που
μάς επιβάλλει τó δικαίωμα της πολιτικής λεφτεριάς.
Άγώνας λοιπόν λυτρωτικός του έαυτού μας. Δέ φρά-
νεται να νιώσαμε άκόμα βαθιά μέσα μας πώς είμαστε
λέφτεροι. Είμαστε φιλέλφτεροι και τó πολίτευμα λέ-
φτερο τó θέλομε. Όστόσο δέ φιλωθήκαμε άκόμα άρ-
κετά με τη λεφτεριά. Η φίλια είναι γλυκός δεσμός
μά δεσμός, και θέλει θυσίες.

ΦΩΤΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΠΛΑΪ' ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

Ο Έλληνιστής Alex. Steinmetz μετα-
φράζοντας τώρα στα Γερμανικά τó ρομάντζο
του Ταγκόπουλου «Πλάϊ στην άγάπη»,
για νάν τó δημοσιέψει σ' έπιφυλλίδα Γερμανι-
κής εφημερίδας και νάν τó εκδώσει σέ διδίο στο
Μόναχο, έστειλε στο συγγραφέα του τó άκόλουθο
γράμμα :

Άγαπητέ Ταγκόπουλε,

Δέ φαντάζεσαι με πόση χαρά διάβασα τó «Πλάϊ
στην άγάπη». Τίζωντανό ρομάντζο και στην ιδέα και
στη γλώσσα ! Εκείνα τά λόγια του Παύλου, τί μάς
λένε, στη σημερινή μας έποχή τών πολέμων και της
«άμης βίας» ! Η ψυχή μας άποζητάει και την άλλη
άγάπη, που δέν έχει καμιά σκέση με τó αίμα και με
τούς κοινωνικούς δεσμούς, την άγάπη που μάς έρχε-
ται από κεί που δέν τó περιμένουμε και δέν τó φαν-
ταστήκαμε ποτές, μιάν άγάπη που ίσοπεδώνει τά χρό-
νια, που έξουδετερώνει την άπάσταση, που γαρειμ-
ζει κάθε έμπόδιο και ζει λεύτερα πάνου κι από νόμο
κι από κρινωνία. Άν οι άνθρωποι μπορούσαμε να
φτάσουμε σέ μιá τέτια άγάπη, όπως τη λαχταράει με
τά λόγια του αυτά ό Παύλος, τότε δέ θα είτανε πιά
δυνατό να ξαναφανεί ή έποχή του 1914 — 1918, δέ
θα είχαμε πιά ούτε πολέμους, ούτε έσωτερικές ταρα-
χές, γιατί σέ μιá τέτια κοινωνία δέ θα είχαμε άνάγκη
από συμπολίτες που φορούνε — και με περιγράφει
κίόλας ! — στο πλευρό τους σπαθί και στην πλάτη
τους τουφέκι.

Με τά λόγια του αυτά ό Παύλος σου αντιπροσω-
πεί τις ιδέες των Φραντζίλων Ρολάν και Μπαρμντς,

των Γερμανών Frank και Herzog του Ούγγαρέζου
Latzko και του Ίρλανδού Russels. Άλλά και
ή γλώσσα του ρομάντζου σου τί όμορφη και άληθινά
ρωμαίικη, νεοελληνική ! Δέν μπορώ να ξέρω από οώ,
τί είτανε οι καλαμαράδες όπαδοί της καθαρεύουσας
για την γλώσσα του Παύλου, της Άλίκης και του γέ-
ρο Λερού, του γλεντζέ και άνοιχτόκαρδου άπόστρα-
του. Άν τη δρήκανε «μαλλιάρη», τότε και τόν ποιητή
της «Κυρά Φροσύνης» πρέπει να τόν βαφτίσουμε μα-
λλιάρá, καθώς μαλλιάρó να πούμε κι όλόκληρο τόν
Ε. λλ. λαό. Δέ συμφωνείς και σ' αυτά ;

Σέ φίλω
ALEX. STEINMETZ

ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΣΜΟΥ

Άπ' όλες τις εφεύρεσες του νού,
εκείνη για τή «μέλλουσα ζωή» :
νά σέ φυτεύουνε κοινά στη γή,
κοινά να ξεφυτρώνεις τούρα νθ
και τέχνες κ' έπιστήμες βάνει κάτου
με τη γεωπονία του θανάτου.

Και μ' όλα τούτα, άγαπητέ μου Τρέκα,
(που τόσο έχεις στους στίχους μου στοργή)
πολύ φοβούμαι, μήν ή Θεία Όργη
άφήσει έμάς, σάν άσεβείς, στα σέκκα
Και πέσει λύκος* στο φτωχό κοινά μας
και πάει τότε άμόντε ή φύτεψή μας.

M. ΑΒΑΙΧΟΣ

(*) Παράσιτο.

ΣΗΜ. του «ΝΟΥΜΑ» : Στο έχόμενο φύλλο θα δημο-
σιέψουμε ένα αυτόγραφο του μακαρίτη Άβλιχον.